

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2019/1042)

Ökat stöd till anhöriga drabbade av dödsskjutningar i Stockholm

Motion av Sissela Nordling Blanco och Anna Rantala Bonnier (båda Fi)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Sissela Nordling Blanco och Anna Rantala Bonnier (båda Fi) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att kommunfullmäktige beslutar att öka stödet till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar i Stockholm samt inkludera målgruppen i stadens program för anhängstöd. Motionärerna föreslår också ökat stöd till anhöriga till personer som har en kriminell livsstil för att stärka deras möjligheter att hjälpa sina anhöriga till ett liv utan våld och vapen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att motionärernas önskan om ökat stöd till anhöriga tillgodoses genom det budgetuppdrag socialnämnden fått i kommunfullmäktiges budget för 2020.

Socialnämnden anser att motionärernas önskan om ökat stöd till anhöriga tillgodoses genom det budgetuppdrag socialnämnden fått i kommunfullmäktiges budget för 2020.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd delar stadsledningskontorets och socialnämndens bedömning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd bedömer att det inom organisationen finns hög kompetens om anhörigas behov och utsatthet kopplat till det dödliga våldet.

Södermalms stadsdelsnämnd delar skribenternas uppfattning att det är viktigt att staden erbjuder stöd till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar och anhöriga till personer som har en kriminell livsstil.

Mina synpunkter

Skjutningar och dödligt våld berör så många fler än de direkta offren för våldet. Jag vill tacka motionärerna för att de lyfter en oerhört viktig fråga.

Stockholms stad ska tillsammans med polis, civilsamhälle och andra aktörer förebygga och motverka våld och kriminalitet. Men när allvarliga våldsdåd inträffar ska vi finnas där och ge stöd till dem som behöver det. Jag instämmer med motionärerna om att det ofta finns behov av ett långvarigt stöd från samhällets sida, ett behov som samhället inte alltid har tillgodosett.

Stockholms stad har därför tagit fram rutiner för hur stadsdelsnämnderna ska agera när skjutningar och dödligt våld inträffar, för att staden tillsammans med våra partners ska kunna sätta in ett tidigt, samordnat, likvärdigt och uthålligt stöd till anhöriga och lokalsamhällen i sådana lägen.

Enligt de instruktioner som skickats ut till stadsdelarna ska kontakt tas med lokala vårdcentraler, då regionen är huvudansvarig för psykosociala stödinsatser till enskilda i samband med alla slags dödsfall. Jag har därför också lyft vikten av tidigt och uthålligt stöd i dialog med företrädare för Region Stockholm. Jag kommer att fortsätta att bevaka denna fråga, och staden fortsätter arbeta tillsammans med polisen och regionen.

I arbetet med det nya programmet för anhörigstöd kommer vi att se över hur anhöriga till offer för skjutvapenvåld kan föras in som en målgrupp i programmet. Jag avser återkomma till kommunfullmäktige i denna fråga.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion av Sissela Nordling Blanco och Anna Rantala Bonnier (båda Fi) om ökat stöd till anhöriga drabbade av dödsskjutningar i Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Jan Valeskog och Kadir Kasirga (båda S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motionen bifalles
2. Därutöver anför följande

Vi yrkar att motionen av Sissela Nordling Blanco och Anna Rantala Bonnier (Fi) bifalles och återkommer med en motivering till behandling i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 3 juni 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jan Jönsson

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Kadir Kasirga och Catharina Piazzolla (alla S) och Rashid Mohammed och Torun Boucher (båda V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anför följande

Under 2019 har antalet döda i Stockholm, till följd av skjutningar, ökat. Inte sällan är både offer och förövare unga människor och ofta drabbas ett helt område när en person dör till följd av vapenvåldet. Många människor lämnas i sorg och saknad, men också i oro över att deras barn ska gå samma väg till mötes och söker stöd i hur de ska kunna

hjälpa sina barn att bryta ett destruktivt mönster. Många är också anhöriga till offer, vars hela värld rasar, som behöver ett tydligt och organiserat stöd av samhället för att inte stå ensamma i sin sorg.

Det är positivt att många remissinstanser delar vår uppfattning om behovet av ett ökat stöd till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar och anhöriga till personer som har en kriminell livsstil. Vi delar dock inte uppfattning att detta tillgodoses genom budgetuppsdrag till socialnämnden.

Vi anser att vi redan nu kan ge uppdraget att öka stödet till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar i Stockholm samt inkludera den målgruppen i stadens program för anhängstöd. Samt öka stödet till anhöriga till personer som har en kriminell livsstil för att stärka deras möjligheter att hjälpa sina anhöriga till ett liv utan våld och vapen.

Ersätтарыttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Remissammanställning

Ärendet

Sissela Nordling Blanco och Anna Rantala Bonnier (båda Fi) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att kommunfullmäktige beslutar att öka stödet till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar i Stockholm samt inkludera målgruppen i stadens program för anhörigstöd. Motionärerna föreslår också ökat stöd till anhöriga till personer som har en kriminell livsstil för att stärka deras möjligheter att hjälpa sina anhöriga till ett liv utan våld och vapen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget för 2020 ska Stockholms stad agera snabbt och handlingskraftigt när dödligt våld inträffar. Såväl anhöriga som lokalsamhällen drabbade av dödligt våld ska ges förbättrat stöd. Socialnämnden har fått i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och att se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas. I uppdraget utreder socialnämnden om *Program för stöd till anhöriga 2017-2020* även ska innefatta anhöriga till drabbade av skjutvapenvåld.

Stadsledningskontoret anser att motionärernas önskan om ökat stöd till anhöriga tillgodoses genom det budgetuppdrag socialnämnden fått av kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2019 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss om motion om ökat stöd till anhöriga till drabbade av dödsskjutningar i Stockholm.

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström och Jackie Nylander (båda V) samt Karin Gustafsson, Lotten Hammar och Lena Josefsson (samtliga S), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen delar motionärernas uppfattning om behovet av ett ökat stöd till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar och anhöriga till personer som har en kriminell livsstil.

Socialförvaltningen anser att Socialnämndens budgetuppdrag 2020 att tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda hur anhängstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten ska stärkas.

I uppdraget utreder därför socialförvaltningen om programmet för anhängstöd 2017-2020 även ska innefatta anhöriga till drabbade av skjutvapenvåldet.

Socialförvaltningen anser att motionärernas önskan om ökat stöd till målgruppen tillgodoses genom budgetuppdraget.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 6 februari 2020 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar skribenternas uppfattning om vikten av att det finns stöd till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar i Stockholm, liksom till anhöriga till personer med kriminell livsstil.

När det gäller omedelbart stöd till anhöriga vid dödsskjutningar sker det genom stadens organisation för socialt stöd vid kriser. När det gäller mer långsiktigt stöd till personer som är anhöriga till kriminella ges det av sociala insatsgrupper (SIG) för de anhöriga till personer som är aktuella inom SIG. Arbetet inom SIG är systemiskt och nätverksorienterat, vilket innebär att det omfattar både enskilda individer, liksom deras familjer och nätverk. I insatsen ingår bland annat familjebehandling, nätverks- och anhörigstöd.

I stadens budget för 2020 finns ett uppdrag till socialnämnden som i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas. Socialnämnden har i sitt remissvar till motionen, som godkändes vid socialnämndens sammanträde i december, framhållit att motionärernas önskan om ökat stöd till målgruppen tillgodoses genom budgetuppdraget. Förvaltningen delar socialnämndens bedömning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 januari 2020 följande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ploen (Fi), som instämde i Rashid Mohammeds m.fl. (V) särskilda uttalande.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser liksom skribenterna att det är viktigt att staden erbjuder stöd till anhöriga som drabbats av skjutningar och dödligt våld eller är anhörig till personer med kriminell livsstil.

Socialnämnden har i budget 2020 uppdrag att, i samarbete med stadsdelsnämnderna, utreda hur stödet kan förbättras och hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas. Förvaltningen ser positivt på att metoder utvecklas, liksom samverkan med polis och Region Stockholm, för att säkerställa att rätt stöd erbjuds. Förvaltningen är gärna delaktiga i ett sådant förbättringsarbete.

Erfarenheter från dödsskjutningarna i Sätra i våren 2019 visar bland annat på behov av färdiga kontaktvägar till sjukvård, polis och frivilligorganisationer, tillgång

till sorgelokal inom några timmar efter att tragedin inträffat och att uppsökande socialtjänstpersonal snabbt finns på plats. Vidare betydelsen av att ungdomsjour och fältassistenter i ett tidigt skede finns bland de unga som berörs. Detta är ett arbete som dels redan finns, dels kan utvecklas ytterligare bland annat inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsförvaltningen och polisen.

Stockholms stads budget 2020 innehåller en satsning på cirka nio miljoner kronor för att bygga ut stadens avhopparverksamhet för kriminella personer som vill lämna det brottsliga livet bakom sig. Förvaltningen anser att detta är ett betydelsefullt brottsförebyggande arbete och menar att det långsiktigt kan leda till en färre skjutningar. Förvaltningen vill också framhålla arbetet med social brottsprevention för att på sikt minska det dödliga våldet.

Förvaltningen bedömer att det finns hög kompetens om anhörigas behov och utsatthet kopplat till det dödliga våldet inom organisationen. Förvaltningen har en beredskap att ge stöd till medborgarna i samband med dödligt våld. Fältassistenter finns alltid på plats och vid flera tillfällen har lokaler öppnats för att ge stöd till sörjande. För att skapa ett effektivt anhörigstöd kan den interna samverkan utvecklas, rollfördelning tydliggöras och kompetenshöjande insatser genomföras för en gemensam kunskapsbas.

Förvaltningen föreslår att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2020 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 januari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar skribenternas uppfattning att det är viktigt att staden erbjuder stöd till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar och anhöriga till personer som har en kriminell livsstil.

I stadens budget för år 2020 framgår det att stödet till anhöriga drabbade av dödligt våld ska förbättras. Socialnämnden har fått uppdraget att tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten ska stärkas. Socialförvaltningen har i sitt remissvar angett att inom budgetuppdraget kommer det även att utredas om stadens program för

anhörigstöd ska innefatta anhöriga drabbade av våld. Förvaltningens uppfattning är att skribenternas förslag om ökat stöd till målgruppen därmed är under utredning.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström och Jackie Nylander (båda V) samt Karin Gustafsson, Lotten Hammar och Lena Josefsson (samtliga S) enligt följande.

Att bifalla motionen
Att därutöver anföra

Under 2019 har antalet döda i Stockholm, till följd av skjutningar, ökat. Inte sällan är både offer och förövare unga människor och ofta drabbas ett helt område när en person dör till följd av vapenvåldet. Många människor lämnas i sorg och saknad, men också i oro över att deras barn ska gå samma väg till mötes och söker stöd i hur de ska kunna hjälpa sina barn att bryta ett destruktivt mönster. Många är också anhöriga till offer, vars hela värld rasar, som behöver ett tydligt och organiserat stöd av samhället för att inte stå ensamma i sin sorg.

Det är positivt att Socialförvaltningen delar vår uppfattning om behovet av ett ökat stöd till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar och anhöriga till personer som har en kriminell livsstil. Vi delar dock inte förvaltningens uppfattning att detta tillgodoses genom budgetuppdrag till socialnämnden. Vi anser att vi redan nu kan ge uppdraget att öka stödet till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar i Stockholm samt inkludera den målgruppen i stadens program för anhörigstöd. Samt öka stödet till anhöriga till personer som har en kriminell livsstil för att stärka deras möjligheter att hjälpa sina anhöriga till ett liv utan våld och vapen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

Vi uppskattar att förvaltningen är positiv till att öka stödet till anhöriga som drabbats av dödsskjutningar i Stockholm samt att inkludera den målgruppen i stadens program för anhörigstöd och vill ytterligare anföra:

Ofta är både offer och förövare unga människor och ofta drabbas ett helt område när en person dör till följd av vapenvåldet. Många människor lämnas i sorg och saknad, men också i oro över att deras barn ska gå samma öde till mötes, och söker stöd i hur de ska kunna hjälpa sina barn att bryta ett destruktivt mönster. Många är också anhöriga till offer, vars hela värld rasar, som behöver ett tydligt och organiserat stöd av samhället för att inte stå ensamma i sin sorg.

Att lägga till den här målgruppen för anhörigstöd menar vi är ett kraftfullt verktyg för människor på väg ut från en kriminell livsstil som en hjälp att hitta alternativa vägar och förhållningssätt. Därför är anhörigstöd till drabbade av vapenvåldet inte bara en fördel för de enskilda personerna, utan också värdefullt i det långsiktiga förebyggande arbetet mot kriminalitet och vapenvåld.

Ett välfungerande anhörigstöd kan vara en avgörande faktor för att stoppa den framtida rekryteringen in i kriminalitet.